

Meningokoku C

Çfarë është sëmundja e meningokokut?

Sëmundja e meningokokut është një sëmundje e rëndë që shkaktohet nga bakteret *Neisseria meningitidis*. Ky infeksion bakterial mund të shkaktojë meningjit (inflamacion i cipës rrethuese të trurit) dhe septicemi (helmim i gjakut).

Ekzistojnë grupe të ndryshme të baktereve *Neisseria meningitidis* që shkaktojnë sëmundjen e meningokokut. Përpara futjes së vaksinës së meningjtit C (MenC) në vitin 2000, grupet B dhe C ishin shkaktarët e shumicës së rasteve të sëmundjes së meningokokut në Irlandë. Falë vaksinës MenC kundër baktereve të meningokokut të grupit C, numri i rasteve të sëmundjes së meningokokut për shkak të baktereve të grupit C është ulur në mënyrë dramatike. Shumica e rasteve tani shkaktohen nga bakteret e grupit B.

Si preken njerëzit nga sëmundja e meningokokut?

Bakteret e meningokokut mund të jetojnë në pjesën e pasme të fytit ose në hundë. Shumica e njerëzve që mbartin këto baktere (bartësit), mbeten mirë, por ata mund t'i përhapin bakteret tek të tjerët përmes kollitjes, teshtitjes ose puthjes. Kontakti i ngushtë personal me një bartës ndonjëherë çon në infektim. Nevojiten shumë orë kontakt të ngushtë personal për t'u infektuar, sepse bakteret nuk mbijetojnë gjatë jashtë trupit.

Sëmundja e meningokokut mund të shfaqet në çdo moshë, por shkalla më e lartë e sëmundjes së meningokokut shfaqet te fëmijët e moshës nën një vjeç, e ndjekur nga fëmijët e moshës deri në 5 vjeç. Grupi tjetër me rrezikun më të lartë janë të rinjtë e moshës 15-19 vjeç. Në Irlandë, rreziku i infektimit është më i lartë në dimër dhe në fillim të pranverës.

Cilat janë simptomat e sëmundjes së meningokokut?

Fillimi i sëmundjes së meningokokut mund të jetë shumë i shpejtë. Simptomat e sëmundjes së meningokokut përfshijnë temperaturë, ngrirje të qafës, dhimbje koke, dhimbje kyçesh dhe skuqe të lëkurës. Nëse mendoni se fëmija juaj ka shenja të sëmundjes së meningokokut, merrni menjëherë ndihmë mjekësore nga mjeku juaj i përgjithshëm ose departamenti i urgjencës pediatrike më të afërt. Në disa raste, veprimi i shpejtë për të marrë ndihmë mjekësore mund të bëjë diferencën midis jetës dhe vdekjes.

Sëmundja e meningokokut është një sëmundje shumë serioze kërcënuese për jetën.

Nga personat që sëmuren me meningokok:

- 1 në 20 persona do të vdesë
- 1 në 10 persona që shërohen, do të ketë një aftësi të kufizuar të madhe, si për shembull shurdhim, dëmtim të trurit ose humbje të gishtërinjve të duarve, gishtërinjve të këmbëve, duarve, këmbëve, krahëve ose gjymtyrëve të poshtme.

Diagnostikimi i hershëm çon në trajtimin e hershëm me antibiotikë dhe një shans më të madh që personi të shërohet plotësisht. Diagnostikimi i hershëm është çelësi, kështu që nëse dyshoni se dikush mund të ketë meningjit ose septicemi, kërkoni menjëherë vëmendje mjekësore.

Më shumë informacion ofrohet në <http://www.meningitis.org/ireland>

HSE - Zyra Kombëtare e Imunizimit

Kush duhet ta marrë vaksinën e meningokokut C (MenC)?

Sëmundja e meningokokut C parandalohet me anë të vaksinimit.

Të gjithë fëmijëve u bëhet [vaksina MenC](#) në moshën 6 muaj, me një dozë tjetër që jepet në moshën 13 muaj.

Një dozë përfunduese e vaksinës MenC jepet në vaksinën MenACWY, që bëhet në vitin e 1^{-rë} të shkollës së mesme që nga viti 2019, për të ofruar mbrojtje shtesë për adoleshentët dhe të rinjtë.

A mbron vaksina e meningokokut C (MenC) nga të gjitha sëmundjet e meningokokut?

Vetëm infektimi nga meningokoku C parandalohet nga vaksina MenC. Llojet e tjera të infeksionit të meningokokut nuk mbulohen nga kjo vaksinë.

Vaksina e meningokokut B për mbrojtjen kundër infektimit nga meningokoku B është futur në Irlandë si pjesë e kalendarit të vaksinimit në fëmijëri, për të gjithë fëmijët e lindur nga data 1 tetor 2016

Është shumë e rëndësishme të qëndroni vigjilent për simptomat e sëmundjes së meningokokut, sepse jo të gjitha llojet e saj mbulohen nga vaksina. Duhet të kërkohet kujdes urgjent mjekësor nëse shfaqen simptoma.

Kush nuk duhet ta marrë vaksinën e meningokokut C (MenC)?

Ka shumë pak njerëz që nuk duhet ta marrin vaksinën MenC. Fëmija juaj nuk duhet ta marrë vaksinën nëse ka pasur një reaksion të rëndë alergjik (anafilaksi) ndaj një doze të mëparshme të vaksinës ose ndonjë pjese të vaksinës.

Çfarë duhet pritur pas marrjes së vaksinës së meningokokut C (MenC)?

Pas marrjes së vaksinës, fëmija juaj mund të ketë siklet, skuqje ose ënjtje rreth vendit ku është bërë injeksioni. Ai mund të jetë nervoz dhe të ketë temperaturë.

Nëse kjo ndodh, ju mund t'i jepni atij paracetamol ose ibuprofen. Ju gjithashtu duhet t'i jepni atij shumë lëngje për të pirë. Sigurohuni që ai nuk është shumë i ngrohtë dhe që rrobat e tij nuk fërkojnë në vendin e injektimit.

Fëmijët zakonisht shërohen nga këto efekte anësore të vogla brenda një ose dy ditësh

Nga fëmijët që imunizohen:

- 1 në 2 do të bëhet nervoz
- 1 në 20 do të ketë siklet, skuqje dhe ënjtje në vendin e injeksionit ose do të ketë temperaturë
- 1 në 100 mund të ketë të përziera ose të vjella

Efektet anësore të rënda janë shumë të rralla.

Si funksionon vaksina e meningokokut C (MenC)?

Vaksina MenC përmban ekstrakte nga bakteret e meningokokut C. Vaksina funksionon duke e bërë sistemin imunitar të trupit t'u përgjigjet bakteve, pa shkaktuar sëmundje.

Sa efektive është vakcina MenC?

Vaksina MenC ka rezultuar të jetë shumë efektive dhe e sigurt. 90% e fëmijëve bëhen imunë ndaj baktereve të meningjtit C pasi të kenë përfunduar kalendarin e rekomanduar të vaksinave. Që nga futja e vaksinës në fund të vitit 2000, numri i rasteve të sëmundjes së meningokokut, për shkak të baktereve të grupit C, është ulur në mënyrë dramatike. Numri i rasteve të raportuara ra nga 139 në vitin 2000 në vetëm 6 në 2014; një ulje prej 96%. Në vitin 2021 u konfirmuan 10 raste të sëmundjes së meningokokut.

Shënim: Vaksina e meningokokut C mbron vetëm kundër sëmundjes së meningokokut të grupit C dhe nuk ofron mbrojtje nga format e tjera të sëmundjes, më e rëndësishmja, nga sëmundja e meningokokut e grupit B.

Ku mund të mësoj më shumë?

Flitni me një punonjës profesionist shëndetësor të besuar dhe vizitoni www.immunisation.ie